Európai Parlament
2024-2029

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

2025/2145(DEC)

28.1.2026

VÉLEMÉNY

a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság részéről

a Költségvetési Ellenőrző Bizottság részére

az Európai Unió 2024. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről, III. szakasz – Bizottság (2025/2145(DEC))

A vélemény előadója: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

VÉLEMÉNY

A Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felkéri a Költségvetési Ellenőrző Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következőket:

A. mivel a nemek közötti egyenlőség az Unió alapvető értéke, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke is rögzít; mivel az Unió elkötelezett amellett, hogy az EUMSZ 8. cikkének értelmében valamennyi tevékenysége során előmozdítsa az egyenlőséget, létrehozva a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti egyenlőség szempontját valamennyi szakpolitikában érvényesítő költségvetés-tervezést; mivel a költségvetések nemi szempontból nem semlegesek, és azokat a nemek közötti egyenlőség céljával kell kidolgozni és teljesíteni; mivel az Európai Unió Alapjogi Chartája nemcsak a nemek közötti egyenlőséget rögzíti, hanem az emberi méltóságot is védi, és tiltja a megkülönböztetés minden formáját, beleértve a szexuális irányultságon és a nemi identitáson alapuló megkülönböztetést is;

B. mivel a Parlament többször is felszólította a Bizottságot, hogy mozdítsa elő és hajtsa végre a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését – ideértve a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést – valamennyi uniós szakpolitikában; mivel a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezésnek interszekcionális perspektívát kell magában foglalnia;

C. mivel az EU jelentősen növelte a militarizálásra, többek között a fegyverekre, az infrastruktúrára, a biztonsági kutatásra, a katonai mobilitásra, a határőrizetre és a tevékenységek és eljárások kiszervezésére szánt előirányzatokat; mivel ezek a változások azzal a veszéllyel járnak, hogy forrásokat vonnak el a nemek közötti egyenlőségtől, a társadalmi kohéziótól és a nemi alapú erőszak elleni küzdelemtől;

D. mivel a nemek közötti egyenlőség 2025. évi mutatója az EU-ban 63,4 pontot ért el, ami 10,5 százalékpontos növekedést jelent 2010 óta; mivel még legalább 50 évre lesz szükség a nemek közötti egyenlőség eléréséhez az Unióban; mivel a nemek közötti egyenlőséget az Unióban negatívan érintette a nemek közötti egyenlőség elleni mozgalmak növekedése, a szexizmus és a nőkkel szembeni erős előítéletes tendenciák, valamint a nemek közötti egyenlőség – különösen a szexuális és reproduktív egészség és jogok – terén számos tagállamban tapasztalható visszaesés, mivel a nemek közötti egyenlőséget tovább befolyásolják a háborúk, a folyamatban lévő éghajlati, energia- és társadalmi válságok, valamint a megélhetési válság, amelyek aránytalanul sújtják a nőket;

E. mivel minden harmadik nő tapasztalt már erőszakot; mivel világszerte naponta 140 nő és lány hal meg partnere vagy családtagja keze által; mivel 2024. május 7-én elfogadták a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvet, amely 2024. június 14-én lépett hatályba; mivel az LMBTIQ+-személyekkel, különösen a transznemű személyekkel szembeni intolerancia 2019-hez képest tragikus mértékben, meredeken nőtt; mivel 2019-hez képest nőtt az LMBTIQ+-személyek elleni erőszak és gyűlölet-bűncselekmények száma; ebből a transznemű nők és férfiak elleni támadások száma nőtt a legmarkánsabban; mivel az erőszak áldozatainak – köztük nők és gyermekek – védelmét célzó Daphné program kulcsfontosságú uniós eszköz a nemi alapú erőszak elleni küzdelemben és az alapvető jogok védelmében, és folyamatos

finanszírozását és támogatását az Unió költségvetési és szakpolitikai keretén belül biztosítani kell;

F. mivel a nemek közötti egyenlőségbe való beruházás Unió-szerte erősíti a gazdasági növekedést, a rezilienciát és a társadalmi kohéziót; mivel a dinamikus és versenyképes gazdaság megköveteli a nemek közötti egyenlőséget, a vállalkozói készséget és az innovációt; mivel a gazdaságpolitika is megköveteli a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését, biztosítva, hogy az európai gazdaság minden nő javát szolgálja; mivel a nők támogatása saját vállalkozás indításában és működtetésében hozzájárul a gazdasági diverzifikációhoz és csökkenti a vállalkozói tevékenységhez és a vezetői szerephez való hozzáférés terén fennálló nemek közötti egyenlőtlenségeket;

1. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját valamennyi szakpolitikai területbe integrálni kell és valamennyi területen biztosítani kell azokat, különösen a jelenlegi éghajlati, energetikai és szociális válságok, a háborúk és a megélhetési válság számos, nemek szerinti hatásának fényében, figyelmet fordítva a szexuális és reprodukciós egészség és jogok területére, valamint az EU-ban a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai elleni reakciókra; megismétli ezért felhívását a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés megvalósítására a költségvetési folyamat minden vonatkozó és megfelelő szakaszában; felhívja a Bizottságot, hogy a programtervezés kezdetétől fogva javítsa a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését, és határozzon meg egy általános egyenlőségi célkitűzést tartalmazó horizontális rendelkezést a nemek közötti egyenlőségről;

2. elismeri az Unió elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése, valamint a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások nyomon követésére szolgáló módszertan javítása mellett; sajnálja, hogy a Bizottság jelenlegi módszertana nem tükrözi a lehetséges negatív következményeket, és az esetek 20%-ában bizonytalanságot eredményez a nemek közötti hatások tekintetében; sürgeti a Bizottságot, hogy erősítse meg értékelési eszközeit egyértelműbb eredmények biztosítása és az esetleges káros hatások nyomon követése érdekében; úgy véli, hogy a nyomonkövetési módszertant kötelező minimumkritériumokkal, például nemi szempontú hatásvizsgálatokkal lehetne kiegészíteni, amelyeket össze kell kapcsolni a nyomonkövetési rendszerekkel;

3. üdvözli, hogy a Bizottság aktualizálta a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásait és eszköztárát; sajnálja, hogy nem történt előrelépés az uniós finanszírozási programok igényeinek és hatásainak nemi szempontú elemzése terén; felhívja a Bizottságot, hogy a hatékony és méltányos szakpolitikai eredmények biztosítása érdekében az uniós programok és finanszírozási eszközök tervezése és végrehajtása során alkalmazzanak versenyelvű hatásvizsgálatokat, többek között a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő elemzéseket; és felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen végezzen ilyen elemzéseket; felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben építse be a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését a következő többéves pénzügyi keretbe annak érdekében, hogy a nemi dimenziót valamennyi szakpolitikai területbe, költségvetésbe és könnyítési intézkedésbe, valamint adott esetben a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezésbe is beépítse a nők jogainak és a nemek közötti egyenlőségnek az előmozdítása céljából;

4. megjegyzi, hogy az uniós költségvetés nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásáról szóló információk továbbra sem elégségesek; kiemeli, hogy hiányosságok vannak a nemekre lebontott adatok manuális gyűjtésében, ezen adatok jelentésében és értékelésében, valamint az interszekcionális megközelítés alkalmazásában; felhívja a Bizottságot, hogy javítsa az adatminőséget; rámutat, hogy a kísérleti módszertan alkalmazásának legfontosabb tanulsága az volt, hogy a szükséges adatok hiánya miatt korlátozott lehetőségek voltak konkrét pontszámok hozzárendelésére; kéri, hogy minden adat összehasonlítható legyen, hogy ezáltal a politikai döntéshozatalban felhasználhatók legyenek; ezért hangsúlyozza az adatgyűjtési követelmények fontosságát, amelyek lehetővé teszik a nemek szerint lebontott adatok átfogó gyűjtését az összes vonatkozó uniós szakpolitika összefüggésében; sürgeti a Bizottságot, hogy kezelje ezt prioritásként;

5. felhívja a Bizottságot annak elemzésére, hogy az uniós költségvetés hány százalékát kellene a nemek közötti egyenlőség támogatására fordítani; felszólít továbbá célkitűzések és teljesítménymutatók meghatározására valamennyi jövőbeli jogszabályban, beleértve a következő többéves pénzügyi keretet is.

6. felhívja a Bizottságot, hogy a teljes uniós költségvetés megfelelő százalékát különítse el a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program „Egyenlőség és jogok” ágára és a Daphné programra; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nincsenek külön költségvetési sorok a nemek közötti egyenlőségre irányuló intézkedésekre; megismétli arra irányuló felhívását, hogy hozzanak létre külön költségvetési sort a Daphné program számára a pénzeszközök elosztása átláthatóságának és elszámoltathatóságának növelése érdekében; stabil finanszírozási keretet szorgalmaz a Daphné program hatékonyságának és fenntarthatóságának biztosítására a nők és gyermekek erőszakkal szembeni védelmének támogatása érdekében; sajnálja a Kreatív Európa és a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program összevonását a javasolt többéves pénzügyi keretben, mivel ez csökkenti a Daphné program láthatóságát; sürgeti az EU-t, hogy a programot tekintse prioritásnak;

7. üdvözli a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről szóló irányelvet; sürgeti a tagállamokat, hogy mielőbb hajtsák végre az irányelvet, és felhívja a tagállamokat, hogy növeljék a kapcsolati erőszak áldozatai számára fenntartott menedékhelyek számát, különösen utalva az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményében, az úgynevezett Isztambuli Egyezményben meghatározott kvótákra (egy családi férőhely minden 10 000 lakosra); hangsúlyozza, hogy a nőgyilkosság, amelyet a nők és lányok nemük alapján történő meggyilkolásaként határoznak meg, a nemi alapú erőszak egyik legszélsőségesebb formája, és az alapvető jogok súlyos megsértését jelenti; határozottan elítéli a harmonizált definíció hiányát, illetve az e bűncselekménnyel kapcsolatos adatgyűjtés és jelentéstétel terén fennálló tartós következetlenségeket; felszólít e bűncselekmény európai szintű meghatározására;

8. kiemeli, hogy az LMBTIQ+-személyekkel szembeni intolerancia növekedése miatt elegendő költségvetést kell elkülöníteni az LMBTIQ+-fóbia elleni küzdelemre irányuló intézkedésekre, például a tanácsadásra és figyelemfelkeltésre szolgáló telefonvonalakra, hangsúlyozza a transznemű nők nőként való teljes körű elismerésének fontosságát, megjegyezve, hogy befogadásuk elengedhetetlen a nemek közötti egyenlőségre és az

erőszak elleni küzdelemre vonatkozó szakpolitikák hatékonyságához; kéri a transznemű nők elismerését és a védelmi és támogatási szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférését; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az LMBTQI+-személyek teljes körű és hatékony védelmét a megkülönböztetéssel, a zaklatással és az erőszakkal szemben, többek között a nemzeti jogi keretek megerősítése, a bejelentési mechanizmusok javítása, valamint annak biztosítása révén, hogy a gyűlölet-bűncselekményeket megfelelően kivizsgálják és büntetőeljárás alá vonják; felhívja továbbá a Tanácsot, hogy folytassa a megkülönböztetésmentességről szóló uniós irányelvvel kapcsolatos munkát; sürgeti a Bizottságot, hogy szorosan kövesse nyomon, hogy a tagállamok betartják-e az uniós értékeket, és szükség esetén indítson kötelezettségszegési eljárásokat;

9. emlékeztet arra, hogy a Bizottság politikai iránymutatásaiban kötelezettséget vállalt arra, hogy fokozza együttműködését azokkal a civil társadalmi szervezetekkel, amelyek szakértelemmel rendelkeznek és fontos szerepet játszanak bizonyos társadalmi kérdések védelmében és az emberi jogok tiszteletben tartásában; emlékeztet arra, hogy alapvető fontosságú, hogy a civil társadalmi szervezetek uniós finanszírozás révén az EUSZ 11. cikkében foglaltak szerint „nyílt, átlátható és strukturált párbeszédet folytathassanak az uniós intézményekkel” olyan tevékenységek révén, mint az érdekképviseleti tevékenységek, a tüntetések vagy a bírósági eljárások, és hogy ezeknek továbbra is támogathatónak kell maradniuk a vonatkozó finanszírozási programokban, és elegendő célzott finanszírozással kell rendelkezniük;

10. kiemeli annak fontosságát, hogy Unió-szerte fellendítsék a gazdasági növekedést, többek között olyan kezdeményezések révén, amelyek előmozdítják a nők munkaerőpiaci részvételét, vállalkozói készségét és vezető szerepét;

11. ismételten aggodalmát fejezi ki a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok elleni támadások, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai elleni reakciók közötti összefüggés miatt; hangsúlyozza, hogy a független és megfelelő forrásokkal rendelkező nőjogi szervezetek nélkülözhetetlen szereplők a nemek közötti egyenlőség előmozdításában, a szexuális és reproduktív egészség és jogok előmozdításában, valamint a demokrácia és az emberi jogok védelmében; hangsúlyozza, hogy a genderellenes mozgalmak – amelyek a nemek közötti egyenlőség mint a demokrácia egyik alapvető értékének aláásására törekvő mozgalmak– növekvő befolyása és a civil társadalom mozgásterének szűkülése miatt e szervezetek egyre nagyobb pénzügyi és operatív kihívásokkal szembesülnek; sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy ne részesülhessenek uniós forrásokban olyan szervezetek, amelyek hozzájárulnak a nők jogainak leépítéséhez, az egyenlőtlenségek növekedéséhez vagy a nemek közötti egyenlőség elleni fellépésekhez, beleértve a szexuális és reproduktív egészséget és jogokat, valamint a nők testi épséghez, autonómiához és önrendelkezéshez való jogát; sürgeti a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a változó globális finanszírozási környezetet, és biztosítsa, hogy az uniós finanszírozási mechanizmusok továbbra is hozzáférhetőek és rugalmasak maradjanak, és reagáljanak a nőjogi szervezetek – különösen a magas kockázatú környezetben működő szervezetek – speciális igényeire és biztonsági követelményeire;

12. megismétli, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok alapvető emberi jogok, és gyakorlásuk az emberi méltóság alapvető eleme és a nemek közötti egyenlőség

elérésének előfeltétele; határozott európai erőfeszítésre szólít fel alapvető értékeink – például a testi autonómiához való egyenlő jogok, valamint a szexuális és reproduktív egészséghez és jogokhoz való hozzáférés, többek között a biztonságos és legális abortusz – védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni azokat a költségvetési előirányzatokat, amelyek támogatják a szexuális és reproduktív egészség és jogok – többek között a biztonságos és legális abortusz – egyetemes tiszteletben tartását és az azokhoz való hozzáférést; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a konfliktus- és háborús övezetekben élő nők és lányok szexuális és nemi alapú erőszaknak vannak kitéve, például Ukrajnában az Oroszország által jelenleg folytatott agressziós háború miatt; elítéli ezeket a cselekményeket mint a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogok súlyos megsértését; hangsúlyozza, hogy sürgősen átfogó támogató szolgáltatásokra van szükség a túlélők számára, például egészségügyi támogatásra, szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokra, pszichológiai és jogi támogatásra, valamint társadalmi-gazdasági segítségnyújtásra.

MELLÉKLET: NYILATKOZAT AZ ÉSZREVÉTELEKRŐL

A vélemény előadója kizárólagos felelősségi körében kijelenti, hogy véleményébe nem foglalt bele a kötelező átláthatósági nyilvántartásról szóló intézményközi megállapodás[1] hatálya alá tartozó olyan érdekképviselőktől vagy harmadik országok hatóságainak – többek között ezen országok diplomáciai képviseleteinek és nagykövetségeinek – olyan képviselőitől kapott észrevételeket, akiket vagy amelyeket az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében fel kell tüntetni ebben a mellékletben.

[1] Intézményközi megállapodás (2021. május 20.) az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a kötelező átláthatósági nyilvántartásról (HL L 207., 2021.6.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	27.1.2026
A zárószavazás eredménye	+: 22 –: 8 0: 2

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

8	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

2	0
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Jelmagyarázat:
+ : mellette
- : ellene
0 : tartózkodás